

การกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงาน: กรณีศึกษาในกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาล ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Corporate Governance Affecting Firm's Performance: A Case study of Health Care Services Sector listed on the Stock Exchange of Thailand

¹กนกวรรณ พิศพันธ์ และ²พรรณเพ็ญ สิทธิพัฒนา

¹Kanowkan Phitphun and ²Panpen Sittipatna

¹นิสิตระดับปริญญาโท หลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

²อาจารย์ประจำสาขาวิชาบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

¹Bachelor of Accountancy (Accounting) Rajapruk University

²Teacher of Faculty of Accountancy Rajapruk University

¹Corresponding Author E-mail:65109660019@rpu.ac.th

Received November 14, 2023; Revised December 7, 2023; Accepted December 8, 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ และ 2) เพื่อศึกษาการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างคือ กลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 22 บริษัท เก็บข้อมูลจากรายการประจำปีและงบการเงินของบริษัทแบบรายไตรมาสตั้งแต่ปี พ.ศ.2560-พ.ศ.2565 การวิเคราะห์ข้อมูลโดย สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับสถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ โดยการเลือกตัวแปรด้วยการนำเข้าทั้งหมด (Enter Regression) ผลการวิจัยพบว่า 1) การกำกับดูแลกิจการ: ด้วยจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการ (BM) และจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (AC) ส่งผลต่อความสามารถในการทำกำไรของบริษัท มีผลต่อการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA) โดยจำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการ และคณะกรรมการ 2) การกำกับดูแลกิจการ: ด้วยจำนวนของคณะกรรมการบริษัท (BS) จำนวนครั้งในการประชุมของคณะกรรมการ (BM) และจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (AC) มีผลต่อการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE) ข้อค้นพบจากงานวิจัยนี้แสดงให้เห็นให้ผู้บริหาร ผู้ถือหุ้น ตลอดจนผู้ซึ่งบการเงินได้เห็นถึงความสำคัญ

ของจำนวนของคณะกรรมการบริษัท การประชุมของคณะกรรมการ และจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบต่อการกำกับดูแลกิจการและผลการดำเนินงานทางการเงินของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย เพื่อความน่าเชื่อถือและการเพิ่มมูลค่าทางธุรกิจ

คำสำคัญ: การกำกับดูแลกิจการ; อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์; อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น; คณะกรรมการตรวจสอบ; ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

Abstract

This Article aimed to study (1) to study the relevance of corporate governance to the performance in terms of return on assets and (2) to study the relevance of corporate governance to the performance in terms of return on equity. The research design is quantitative research, the sample 22 was the health care service on the Stock Exchange of Thailand. Data were analyzed using Descriptive statistics, Inferential statistics and multiple regression analysis. The research results were found as (1) Corporate governance: the number of the Board of Directors meeting and the Audit Committee has an effect on the company's return on assets (ROA). (2) Corporate governance: the board size of directors (BS), the number of the Board of Directors meeting (BM) and the audit committee (AC) affects the company's return on equity (ROE). Findings from this research It can be beneficial to executives, shareholders, and users of financial statements to see the importance of corporate governance principles in conducting business with transparency and disclosing quality information. This will make the company more reliable and also increase business value.

Keywords: Corporate Governance; Return on assets; Return on equity; Audit Committee;
The Stock Exchange of Thailand

บทนำ

การกำกับดูแลกิจการ (Corporate Governance: CG) หมายถึงระบบของกฎเกณฑ์ แนวปฏิบัติ และกระบวนการที่บริษัทถูกกำกับและควบคุม การกำกับดูแลกิจการเกี่ยวข้องกับการสร้างสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจำนวนมากของบริษัท เช่น ผู้ถือหุ้น ผู้บริหารระดับสูง ลูกค้า การเงิน รัฐบาลและชุมชน เนื่องจากการกำกับดูแลกิจการเป็นกรอบสำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์ของบริษัทจึงครอบคลุมขอบเขตของการจัดการในทางปฏิบัติตั้งแต่แผนปฏิบัติการและการควบคุมภายในไปจนถึงการวัดผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลขององค์กร (Investopedia, USA.) ในส่วนด้านความรับผิดชอบของคณะกรรมการรวมถึงการกำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ของบริษัท จัดหาผู้นำเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ ควบคุมดูแลการจัดการธุรกิจและรายงานต่อผู้ถือหุ้นเกี่ยวกับการบริหารงาน ดังนั้นการกำกับดูแลกิจการจึงเกี่ยวข้องกับสิ่งที่คณะกรรมการบริษัททำและวิธีการกำหนดค่านิยมของบริษัท

แต่การกำกับดูแลกิจการสามารถส่งผลกระทบต่อภาคส่วนที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เนื่องจากเป็นพื้นฐานเกี่ยวกับการปรับปรุงความโปร่งใสและความรับผิดชอบภายในระบบที่มีอยู่ (สำนักกฎหมายเดซอคุม แอนด์ แอสโซซิเอทส์, 2566)

ประเทศไทยในปัจจุบันบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยถูกกำหนดให้ การกำกับดูแลกิจการเป็นชุดของโครงสร้างการบริหารบริษัท โดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (ตลท.) คาดหวังให้คณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนทุกแห่งพัฒนาระบบของตนให้ทัดเทียม กับมาตรฐานสากล ซึ่งจะส่งผลดีต่อการเติบโตของบริษัทจดทะเบียน การเติบโตของตลาดทุนไทย และการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย) การกำกับดูแลกิจการได้เข้า มามีบทบาทและมีความสำคัญต่อการประกอบกิจการในวงการตลาดทุนไทยในปัจจุบันเป็นอย่างมาก มีผลให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนให้การสนับสนุนการพัฒนาการกำกับดูแลกิจการในประเทศอย่างเต็มที่ (ศิลปพร ศรีชื่นเพชร, 2551)

ในส่วนของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลของประเทศไทยมีระบบการรักษาพยาบาลที่ดีที่สุดแห่งหนึ่งของโลก การรักษาพยาบาลของไทยนั้นดีมาจนผู้ที่ไม่ใช่สัญชาติไทยจำนวนมากเดินทางมาจากยุโรป อเมริกาและส่วนอื่นๆ ของเอเชียเพื่อเข้ารับการรักษาพยาบาลในประเทศไทย อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว เชิงการแพทย์ของไทยเป็นที่รู้จักในด้านการให้บริการผู้ป่วยในด้านต่างๆ ธุรกิจโรงพยาบาลถือว่าเป็นธุรกิจ ที่เกี่ยวข้องกับทุกสิ่งทุกอย่างในการดูแลความเป็นอยู่ด้านสุขภาพของมนุษย์ ซึ่งครอบคลุมขอบเขต ค่อนข้างกว้างตั้งแต่เรื่องยา อุปกรณ์ทางการแพทย์และการบริการรักษาพยาบาล (Grant Thornton, 2021)

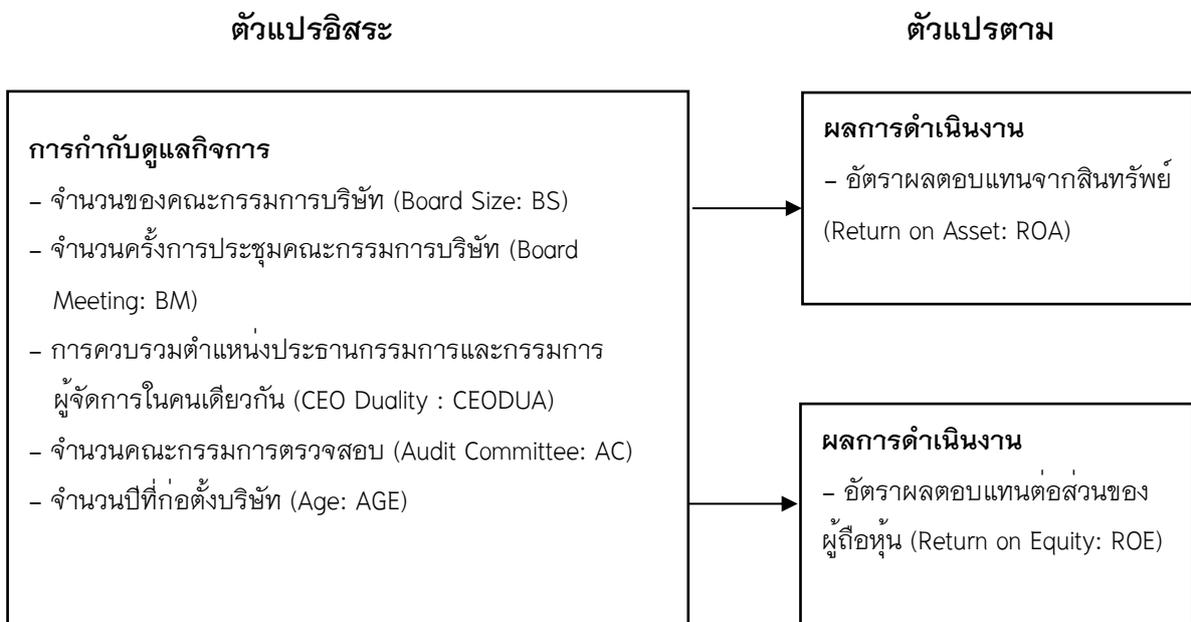
ดังที่กล่าวมาข้างต้น การกำกับดูแลกิจการจึงเป็นประเด็นที่นักลงทุนต่างให้ความสนใจมากขึ้นอย่างมาก เพราะเป็นประเด็นที่ผลักดันให้กิจการมีการจัดการภายในและภายนอกองค์กรแบบมีอาชีพมีความโปร่งใส และมีความรับผิดชอบต่อสังคม ดังเช่นผลการวิจัยของ จินตนา ไกรทอง และฐิติภรณ์ ลินจรรยาศักดิ์ (2562) ที่พบว่า การกำกับดูแลกิจการด้านขนาดของคณะกรรมการบริษัท และด้านสัดส่วนการถือหุ้นของ ผู้บริหารและกรรมการ มีผลกระทบต่อผลการดำเนินงานซึ่งวัดจากอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rajendra Maharjan (2019) ตรวจสอบผลกระทบของแนวปฏิบัติด้านบรรษัทภิบาลต่อผลประกอบการทางการเงินของบริษัท ประกันภัยในเนปาลซึ่งพบว่ามีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการ กับผลการปฏิบัติงานของบริษัท การประชุมคณะกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบพบว่า มีผลกระทบต่อผลประกอบการของบริษัทประกันภัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจทำการศึกษา ความสัมพันธ์ของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงาน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาล ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (นันทวรา ปัทมาภรณ์และ พรทิศา แสงเขียว, 2564)

ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้จะนำมาเป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบการตัดสินใจของนักลงทุนที่มีความสนใจลงทุนในกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาล รวมถึงผู้ถือหุ้นและผู้มีส่วนได้เสียในกิจการนั้นๆ ทั้งยังเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทำการศึกษาวิจัยเรื่องการกำกับดูแลกิจการในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงการกำกับดูแลกิจการของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์
2. เพื่อศึกษาถึงการกำกับดูแลกิจการของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่มีต่อผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

1. การกำกับดูแลกิจการ ซึ่งได้แก่ จำนวนของคณะกรรมการบริษัท (BS), จำนวนครั้งในคณะกรรมการบริษัท (BM), การควมรวมตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการในคนเดียวกัน (CEODUA) จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (AC) และจำนวนปีที่ก่อตั้งบริษัท (AGE) มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (ROA)

2. การกำกับดูแลกิจการ ซึ่งได้แก่ จำนวนของคณะกรรมการบริษัท (BS), จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการบริษัท (BM), การควบรวมตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการในคนเดียวกัน (CEODUA) จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (AC) และจำนวนปีที่ก่อตั้งบริษัท (AGE) มีผลต่อการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (ROE)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ บริษัทในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวน 907 บริษัท ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) เป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จำนวนทั้งสิ้น 22 บริษัท คือเป็นบริษัทในกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและเป็นบริษัทที่ไม่ถูกจัดประเภทให้อยู่ในกลุ่มบริษัทที่กำลังฟื้นฟูกิจการ

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรในการวิจัยนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) จำนวน 5 ตัวแปร ได้แก่ 1) จำนวนของคณะกรรมการบริษัท (Board Size: BS) 2) จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการบริษัท (Board Meeting: BM) 3) การควบรวมตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการในคนเดียวกัน (CEO Duality: CEODUA) 4) จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee: AC) และ 5) จำนวนปีที่ก่อตั้งบริษัท (Age: AGE) สำหรับตัวแปรตาม (Department Variable) ของงานวิจัยนี้คือ 1) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA) และ 2) อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลการกำกับดูแลกิจการและงบการเงินจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ของบริษัทในกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในส่วนที่มีการเปิดเผยต่อสาธารณะ ซึ่งเป็นข้อมูลที่นักลงทุนและผู้ถือหุ้นทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ โดยเก็บข้อมูลจากแบบแสดงรายการข้อมูลประจำปี (56-1) รายงานประจำปีและข้อมูลจากงบการเงินของบริษัทในกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแบบรายไตรมาส เป็นระยะเวลา 6 ปี ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2560 – พ.ศ. 2565

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

1. สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นการอธิบายสรุปภาพรวมของตัวแปรในรูปแบบของค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) ค่าต่ำสุด (Minimum) ของข้อมูลทางบัญชีเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการประกอบด้วย จำนวนของคณะกรรมการบริษัท (Board Size : BS) จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการบริษัท (Board Meeting : BM) การควมรวมตำแหน่งประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการในคนเดียวกัน (CEO Duality : CEODUA) จำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ (Audit Committee : AC) และจำนวนปีที่ก่อตั้งบริษัท (Age : AGE) อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA) และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE)

2. สถิติอ้างอิง (Inferential statistics) ด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการเลือกตัวแปรด้วยการนำเข้าทั้งหมด (Enter Regression) และการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Multicollinearity) ด้วยค่า Tolerance และ VIF

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด (Min.)	ค่าสูงสุด (Max.)	ค่าเฉลี่ย (Mean)	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)
BS	6.00	21.00	12.05	3.11
BM	4.00	19.00	7.96	3.36
CEODUA	0.00	1.00	0.85	.358
AC	3.00	5.00	3.38	.564
AGE	14.00	61.89	36.92	9.83
ROA (%)	-3.18	23.26	5.14	5.73
ROE (%)	-5.01	33.97	7.44	8.19

จากตารางที่ 1 พบว่า จำนวนของคณะกรรมการบริษัทของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 6.00 ค่าสูงสุดเท่ากับ 21.00 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 12.05 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.11

จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 4.00 ค่าสูงสุดเท่ากับ 19.00 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 7.96 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 3.36

การควมรวมตำแหน่งของประธานกรรมการและกรรมการผู้จัดการของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.00 ค่าสูงสุดเท่ากับ 1.00 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.85 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.385

จำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 3.00 ค่าสูงสุดเท่ากับ 5.00 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.564

จำนวนปีที่ก่อตั้งบริษัทของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 14.0 ค่าสูงสุดเท่ากับ 61.89 ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 36.92 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 9.83

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีค่าต่ำสุดเท่ากับร้อยละ -3.18 ค่าสูงสุดเท่ากับร้อยละ 23.26 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 5.14 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับร้อยละ 5.73

อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีค่าต่ำสุดเท่ากับร้อยละ -5.01 ค่าสูงสุดเท่ากับร้อยละ 33.97 โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 7.44 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับร้อยละ 8.19

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
Constant	-3.802	1.377		-2.762	.006		
BS	.071	.075	.039	.950	.342	.650	1.538
BM	.231	.069	.135	3.349	.001*	.664	1.506
CEODUA	.335	.533	.021	0.627	.531	.973	1.028
AC	1.975	.370	.195	5.341	.000*	.815	1.227
AGE	-.019	.022	-.033	-.885	.376	.773	1.293
R ² =.060		Adj. R ² =0.054		Durbin-Watson= 1.468			

หมายเหตุ ** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 พบว่าจำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการ ผลที่ได้ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 0.231 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Beta ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.135 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 3.349 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.001 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 < 0.05) และจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบ ผลที่ได้ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 1.975 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Beta ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.195 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 5.341 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 < 0.05) และผลการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระตัวแปรพยากรณ์มีค่า Tolerance ที่มีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ 0.650 และ VIF มีค่าน้อยที่สุด 1.028 ค่าทั้งสองอยู่ในเกณฑ์ที่ถือว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างรุนแรง

จึงถือได้ว่าตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้ไม่มีปัญหาตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆ (Multicollinearity) ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยที่กำหนดให้ค่า Tolerance ต้องมากกว่า 0.19 และค่า VIF ต้องน้อยกว่า 5.30 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ไม่เกิดปัญหา (ปัญหา ค่าพุกกะ, 2557) ทั้งยังมีค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ (Adjust R²) เท่ากับ 0.054 แสดงให้เห็นว่าจำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการและจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ได้อย่างละ 5.40 เมื่อพิจารณาจากสมมติฐานพบว่า จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการและจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบมีผลต่อความสัมพันธ์ของอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์เป็นไปในทิศทางเดียวกันในเชิงบวกและสามารถอธิบายในรูปแบบสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$ROA = -3.802 + 0.231BM + 1.975AC$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{ROA} = 0.135Z_{BM} + 0.195Z_{AC}$$

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงานของกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
Constant	-4.878	1.955		-2.495	.013		
BS	.336	.107	.128	3.148	.002*	.650	1.538
BM	.252	.098	.103	2.573	.010**	.664	1.506
CEODUA	-.912	.757	.040	-1.204	.229	.973	1.028
AC	2.393	.525	.165	4.557	.000*	.815	1.227
AGE	-.028	.031	-.034	-.918	.359	.773	1.293
R ² =.073		Adj. R ² =0.068		Durbin-Watson= 1.466			

หมายเหตุ ** มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

* มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 พบว่า จำนวนของคณะกรรมการบริษัท ผลที่ได้ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 0.336 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Beta ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.128 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 3.148 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.002 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 (Sig. = 0.007 < 0.05) จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการ ผลที่ได้ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 0.252 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Beta ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.103 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 2.573 โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.010 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 (Sig. = 0.003 < 0.05) และจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบ ผลที่ได้ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนปกติ (B ของ Unstandardized Coefficients) เท่ากับ 2.393 ค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยคะแนนมาตรฐาน (Beta ของ Standardized Coefficients) เท่ากับ 0.165 และค่าสถิติทดสอบ t เท่ากับ 4.557

โดยมีระดับนัยสำคัญของสถิติทดสอบ t (P-value ของ t) เท่ากับ 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 (Sig. = 0.000 < 0.05) และผลการทดสอบ Multicollinearity โดยใช้ค่า VIFs ปรากฏว่าค่า VIFs ของตัวแปรอิสระตัวแปรพยากรณ์มีค่า Tolerance ที่มีค่าน้อยที่สุดเท่ากับ 0.650 และ VIF มีค่าน้อยที่สุด 1.028 ค่าทั้งสองอยู่ในเกณฑ์ที่ถือว่าตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างรุนแรง จึงถือได้ว่าตัวแปรที่นำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้ไม่มีปัญหาตัวแปรอิสระไม่มีความสัมพันธ์กับตัวแปรอิสระอื่นๆ (Multicollinearity) ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการใช้สถิติวิเคราะห์ถดถอยที่กำหนดให้ค่า Tolerance ต้องมากกว่า 0.19 และค่า VIF ต้องน้อยกว่า 5.30 แสดงว่าตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับที่ไม่เกิดปัญหา (ปวีณา คำพุททะ, 2557) ทั้งยังมีค่าสัมประสิทธิ์ในการตัดสินใจ (Adjust R²) เท่ากับ 0.068 แสดงให้เห็นว่าจำนวนของคณะกรรมการบริษัท จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการและจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบ สามารถอธิบายการเปลี่ยนแปลงอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ได้ร้อยละ 6.80 เมื่อพิจารณาจากสมมติฐานพบว่า จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการและจำนวนของคณะกรรมการตรวจสอบ มีความสัมพันธ์ต่ออัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันในเชิงบวกและสามารถอธิบายในรูปแบบสมการพยากรณ์ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$ROE = -4.878 + 0.336BS + 0.252BM + 2.393AC$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{ROE} = 0.128Z_{BS} + 0.103Z_{BM} + 0.165Z_{AC}$$

อภิปรายผลการวิจัย

1. การดำเนินงานธุรกิจโรงพยาบาลผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 พบว่า การกำกับดูแลกิจการมีผลต่อความสัมพันธ์ของโรงพยาบาลของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset: ROA) ประกอบด้วยตัวแปรอิสระของการกำกับดูแลกิจการคือ จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการและจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Rajendra Maharjan (2019) เพื่อตรวจสอบผลกระทบของแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการต่อผลประกอบการทางการเงินของบริษัทประกันภัยในเนปาล ระยะเวลาการศึกษาเป็นเวลาแปดปีตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554 ถึง พ.ศ. 2561 การศึกษาสรุปได้ว่ามีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างแนวปฏิบัติด้านการกำกับดูแลกิจการกับผลการปฏิบัติงานของบริษัท การประชุมคณะกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบพบว่า มีผลกระทบเชิงบวกต่อผลประกอบการของบริษัทประกันภัย ทั้งยังสอดคล้องกับ Conger et al., 1998 ศึกษาการวัดประสิทธิผลของคณะกรรมการโดยจำนวนการประชุมคณะกรรมการต่อปี ว่าเมื่อคณะกรรมการพบกันบ่อยครั้งที่คณะกรรมการดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะมีประสิทธิผลมากขึ้นและทำงานร่วมกับผู้ถือหุ้นได้อย่างกลมกลืน รวมถึง นัญพร มโนรพพานิช (2564) ศึกษาเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนส่วนของผู้ถือหุ้น สินทรัพย์และราคาหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม เกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าการกำกับดูแลกิจการไม่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 พบว่า การกำกับดูแลกิจการมีผลต่อความสัมพันธ์ของการดำเนินงานธุรกิจโรงพยาบาลของ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity: ROE) ประกอบด้วยตัวแปรอิสระของการกำกับดูแลกิจการคือ จำนวนของคณะกรรมการบริษัท จำนวนครั้งในการประชุมคณะกรรมการและจำนวนคณะกรรมการตรวจสอบ ซึ่งสอดคล้องกับ Ahmed Almoneef & Durga Prasad Samontaray (2018) วิจัยเพื่อสำรวจผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการต่อประสิทธิภาพการธนาคารของซาอุดีอาระเบียในช่วงปี พ.ศ. 2557-2560 การวิจัยเชิงประจักษ์แสดงให้เห็นว่าขนาดคณะกรรมการ การประชุมคณะกรรมการตรวจสอบและขนาดธนาคารมีผลกระทบต่อ ROE ในขณะที่ ความเป็นอิสระของคณะกรรมการมีผลกระทบเชิงลบต่อ ROE ในทำนองเดียวกัน ขนาดของคณะกรรมการและขนาดธนาคารมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับ ROA และการประชุมคณะกรรมการก็มีความสัมพันธ์เชิงลบกับ ROA รวมถึง สอดคล้องกับ Wahid Raza et al (2020) ศึกษาการกำกับดูแลกิจการและผลตอบแทนจากหลักฐานการถือหุ้นจากหุ้นของตลาดหลักทรัพย์ปากีสถานในการ

ศึกษาวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ มุมมองการกำกับดูแลกิจการ (ขนาดคณะกรรมการ คณะกรรมการตรวจสอบ และองค์ประกอบของคณะกรรมการ) สามารถการเป็นตัวแปรอิสระและ ROE เป็นโครงสร้างอ้างอิงที่ใช้เป็นตัวแทนของการวัดประสิทธิภาพทางการเงิน ขนาดตัวอย่างสำหรับการศึกษานี้คือ 50 บริษัท ในช่วงเวลาระหว่างปีพ.ศ. 2556 ถึง พ.ศ. 2558 ผลการศึกษาพบว่า ROE และขนาดคณะกรรมการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกอย่างมีนัยสำคัญ และพบความสัมพันธ์เชิงบวกและมีนัยสำคัญระหว่าง คณะกรรมการตรวจสอบและ ROE (ผลประกอบการของบริษัท) ทั้งยัง ROE และองค์ประกอบของ คณะกรรมการมีความเชื่อมโยงกันในเชิงบวกและมีนัยสำคัญ ซึ่งจากผลลัพธ์ทางสถิติและข้อค้นพบ ทางผู้วิจัยจึงยอมรับสมมติฐานที่ว่าแง่มุมการกำกับดูแลกิจการ (ขนาดคณะกรรมการ คณะกรรมการตรวจสอบ และองค์ประกอบของคณะกรรมการ) และผลการดำเนินงานของบริษัท (ROE) มีความเชื่อมโยงที่สำคัญ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1) นักลงทุนสามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการพิจารณาลงทุนในกลุ่มธุรกิจ โรงพยาบาลที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเนื่องจากศักยภาพของคณะกรรมการ บริษัทจดทะเบียนหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยสามารถสะท้อนให้เห็นผลการดำเนินงานด้านอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์และด้านอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
- 2) ผู้ถือหุ้นสามารถนำผลการศึกษาเป็นแนวทางในการกำหนดองค์ประกอบ คณะกรรมการบริษัทให้มีความเหมาะสมและตอบสนองความต้องการของกลุ่มผู้ถือหุ้น
- 3) หน่วยงานการกำกับดูแลกิจการควรให้ความรู้เกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการให้กับ บริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ ทั้งในด้านการอบรม การสัมมนา เพื่อจะมีส่วนช่วยส่งเสริมให้ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เล็งเห็นความสำคัญของการกำกับดูแลกิจการและยังช่วยเพิ่มความมั่นใจให้นักลงทุนว่าบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มีมาตรฐานเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ผู้ที่ต้องการวิจัยต่อเนื่อง อาจใช้วิธีการวัดผลการดำเนินงานของบริษัทในรูปแบบอื่น เช่น อัตราการเติบโตของรายได้ อัตราการเปลี่ยนแปลงของกำไรสุทธิ หรือ มูลค่ากิจการทางตลาดของบริษัท ซึ่งจะช่วยขยายความรู้ให้กว้างขวางและให้ได้ผลการวิจัยในมุมมองที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

- 2) ควรนำปัจจัยอื่นที่สำคัญในการกำกับดูแลกิจการ ได้แก่ การบริหารความเสี่ยง (Risk-

Management) ภาวะผู้นำ (Leadership) และวัฒนธรรมองค์กร (Organization Culture) มาศึกษาเพิ่มเติมในการวิจัยครั้งต่อไปเนื่องจากอาจมีอิทธิพลต่อผลการดำเนินงาน

3) เนื่องจากการศึกษานี้ศึกษาเฉพาะกลุ่มธุรกิจโรงพยาบาลในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเท่านั้น ดังนั้นการศึกษาต่อไปในอนาคตควรจะขยายกลุ่มการศึกษาออกไปในกลุ่มธุรกิจอื่นๆ และควรขยายขอบเขตศึกษาในระยะเวลาที่มากขึ้น เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่มีประโยชน์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- จินตนา ไกรทอง และ ลลิตาภรณ์ สิ้นจรรยาศักดิ์. (2562). ผลกระทบของการกำกับดูแลกิจการที่มีต่อผลการดำเนินงาน ของกลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง ที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 8 (2), 500–508.
- นัญพร มโนรณพานิช (2564) ศึกษาเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการที่ส่งผลต่ออัตราผลตอบแทนของผู้ถือหุ้น สินทรัพย์และราคาหลักทรัพย์ของบริษัทในกลุ่มอุตสาหกรรม เกษตรและอุตสาหกรรมอาหารที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 8(12), 279–291.
- นันทวรา ปันชนาธรณ์ และพรทิวา แสงเขียว. (2564). อิทธิพลของการกำกับดูแลกิจการที่ดีและความรับผิดชอบต่อสังคม ที่มีต่อผลการดำเนินงานธุรกิจหมวดอุตสาหกรรมกลุ่มพลังงานและสาธารณูปโภคของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. *วารสารมหาจุฬานาครทรรศน์*, 8(8), 77–89.
- ปวีณา คำพุกกะ. (2557). *วิจัยธุรกิจ*. อุบลราชธานี. โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี.
- ศิลาพร ศรีจันเพชร. (2551). ความรับผิดชอบต่อคณะกรรมการบริษัท โครงสร้างผู้ถือหุ้นกับมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์. *วารสารวิชาชีวะบัญชี*, 4(10), 26–39.
- สำนักกฎหมายเดชอุตม แอนด์ แอสโซซิเอทส์. (2566). *การกำกับดูแลกิจการในประเทศไทย CORPORATE GOVERNANCE IN THAILAND*. Dej-Udom & Associates.
- Ahmed Almoneef and Durga Prasad Samontaray. (2018). Corporate governance and firm performance in the Saudi banking industry. *Banks and Bank Systems*, 14(1), 147–158.
- Conger, J., Finegold, D., & Lawler III, E. (1998). Appraising boardroom performance. *Harvard Business Review*, 76(1), 136–148.
- Grant Thornton. (2021). *Market Report 2021 Healthcare Industry*. University of Melbourne

Rajendra Maharjan. (2019). Corporate Governance and Financial Performance of Insurance Companies in Nepal. *International Research Journal of Management Science*, 4(1), 99–117.

Wahida Raza ei al. (2020). Corporate Governance and Return on Equity Evidence from Pakistan Stock Exchange. *Journal of Accounting and Finance in Emerging Economies*, 6(1), 63–72.